ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

24. mai 2011 *

Liidetud kohtuasjades T-109/05 ja T-444/05,

Navigazione Libera del Golfo Srl (NLG), varem Navigazione Libera del Golfo SpA, asukoht Napoli (Itaalia), esindajad: advokaat S. Ravenna ja advokaat A. Abate,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Costa de Oliveira ja V. Di Bucci,

kostja,

keda toetab

Itaalia Vabariik, esindajad: esialgu I. Braguglia ja *avvocato dello Stato* M. Fiorilli, hiljem M. Fiorilli ja R. Adam ning lõpuks *avvocato dello Stato* I. Bruni,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: B. Driessen ja A. Vitro,

menetlusse astujad kohtuasjas T-444/05,

ja

Caremar SpA, asukoht Napoli, esindajad: esialgu advokaadid G. M. Roberti, A. Franchi ja G. Bellitti, hiljem advokaadid G. M. Roberti, G. Bellitti ja I. Perego,

menetlusse astuja kohtuasjades T-109/05 ja T-444/05,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 3. veebruari 2005. aasta otsus D (2005) 997 ja 12. oktoobri 2005. aasta otsus D(2005) 9766, millega hagejal ei võimaldatud tutvuda teatavate andmetega, mida ei ole esitatud komisjoni 16. märtsi 2004. aasta otsuse 2005/163/EÜ riigiabi kohta, mida Itaalia on andnud laevaühingutele Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (Tirrenia kontsern) (ELT 2005, L 53, lk 29) versioonis, mis on avaldatud,

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: president O. Czúcz, kohtunikud I. Labucka ja K. O'Higgins (ettekandja),

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 1. juuni 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 EÜ artiklis 255 on sätestatud:

„1. Igal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus pääseda ligi Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele põhimõtete ning tingimuste alusel, mis määratletakse kooskõlas lõigetega 2 ja 3.

2. Nõukogu määrab vastavalt artiklis 251 sätestatud menetlusele kahe aasta jooksul pärast Amsterdami lepingu jõustumist kindlaks dokumentidele ligipääsu reguleerivad üldpõhimõtted ja piirangud, lähtudes avalikest ja erahuvidest.

3. Iga eespool nimetatud institutsioon täpsustab oma kodukorras konkreetsed sätted ligipääsu kohta tema dokumentidele."

2 EÜ artiklis 287 on sätestatud:

„Ühenduse institutsioonide liikmed, komiteede liikmed ja ühenduse ametnikud ning muud teenistujad ei tohi isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist avalikustada

ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat informatsiooni, iseäranis informatsiooni, mis puudutab ettevõtjaid, nende ärisuhteid või nende kulutuste komponente."

3 EÜ artiklis 255 ette nähtud institutsioonide dokumentidega tutvumise õiguse kasutamise põhimõtted, tingimused ja piirangud määratleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331).

4 Määruse nr 1049/2001 artikli 1 „Eesmärk" punkt a sedastab, et määruse eesmärk on „määrata kindlaks põhimõtted, tingimused ning üldiste või erahuvidega põhjendatud piirangud, mis reguleerivad [EÜ] artiklis 255 ettenähtud juurdepääsuõigust Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, nõnda et neile dokumentidele oleks tagatud võimalikult laiaulatuslik juurdepääs".

5 Määruse artikli 2 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Kõigil liidu kodanikel ning kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega, arvestades käesolevas määruses sätestatud põhimõtteid, tingimusi ja piiranguid."

6 Määruse nr 1049/2001 artikli 3 punkti a kohaselt on „dokument" selle määruse tähenduses „sisu, mis olenemata teabekandjast (paberile kirjutatuna, elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestisena) käsitleb küsimusi, mis on seotud institutsiooni vastutusalasse kuuluva poliitika, tegevuse või otsustega".

7 Määruse nr 1049/2001 artikkel 4, mis määratleb erandid õigusest tutvuda dokumentidega, sätestab järgmist:

„[…]

2. Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

– füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, sealhulgas intellektuaalomandit,

– kohtumenetlust ja õigusnõustamist,

– kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärki,

välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

[…]

4. Kolmandate isikute dokumentide puhul konsulteerib institutsioon kolmanda isikuga, et hinnata, kas tuleks kohaldada lõike 1 või 2 erandit, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et dokument tuleb avaldada või et seda ei tohi avaldada.

5. Liikmesriik võib taotleda, et institutsioon ei avaldaks kõnealusest liikmesriigist pärit dokumenti ilma tema eelneva nõusolekuta.

6. Kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad.

7. Lõigetes 1–3 sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud. Erandeid võib kohaldada maksimaalselt 30 aasta jooksul. Dokumentide puhul, mille suhtes kehtivad erandid ja mis käsitlevad eraelu puutumatust või ärihuve, ning tundliku sisuga dokumentide puhul võib vajaduse korral jätkata erandi kohaldamist ka pärast selle tähtaja lõppu."

8 Artikkel 7 „Esialgsete taotluste lahendamine" näeb ette:

„1. Dokumendile juurdepääsu taotlus lahendatakse viivitamata. Taotlejale saadetakse kinnitus taotluse kättesaamise kohta. 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused ning teatab taotlejale tema õigusest esitada kordustaotlus taotlus käesoleva artikli lõike 2 kohaselt.

2. Osalise või täieliku keeldumise korral võib taotleja 15 tööpäeva jooksul institutsiooni vastuse saamisest arvates teha kordustaotluse, milles palub institutsioonil oma seisukoht läbi vaadata.

[…]"

9 Määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõige 1 sätestab:

„Kordustaotlus lahendatakse viivitamata. 15 tööpäeva jooksul alates sellise taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused. Osalise või täieliku keeldumise korral teavitab institutsioon taotlejat tema käsutuses olevatest õiguskaitsevahenditest, nimelt võimalusest algatada kohtumenetlus institutsiooni vastu ja/või esitada kaebus ombudsmanile kooskõlas [EÜ] artiklitega vastavalt 230 ja 195."

10 Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruses (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [EÜ artikli 88] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), on ette nähtud menetlused, mida Euroopa Komisjon võib kohaldada talle EÜ artikliga 88 riigiabi ühisturuga kokkusobivuse osas seisukoha võtmiseks antud pädevuse teostamisel.

11 Määruse nr 659/1999 artikkel 20 „Huvitatud poolte õigused" näeb ette:

„1. Vastavalt artiklile 6 võib iga huvitatud pool esitada märkusi komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse kohta. Igale huvitatud poolele, kes on selliseid märkusi esitanud, ja igale individuaalabi saajale saadetakse koopia otsusest, mis komisjon teeb vastavalt artiklile 7.

2. Iga huvitatud pool võib komisjonile teatada väidetavast ebaseaduslikust abist ja abi kuritarvitamisest. Kui komisjon leiab, et kasutada oleva teabe alusel ei ole seisukoha

võtmine selles küsimuses piisavalt põhjendatud, teatab ta sellest huvitatud poolele. Kui komisjon teeb otsuse küsimuse kohta, millega esitatud teave on seotud, saadab ta otsuse koopia huvitatud poolele.

3. Kõik huvitatud pooled võivad taotluse korral saada koopia igast vastavalt artiklitele 4 ja 7, artikli 10 lõikele 3 ja artiklile 11 tehtud otsusest."

12 Artikkel 25 „Otsuste adressaadid" sätestab:

„[…] tehtud otsused adresseeritakse kõnealusele liikmesriigile. Komisjon teatab nendest otsustest viivitamata kõnealusele liikmesriigile ja annab talle võimaluse teatada komisjonile, millist teavet see peab ametisaladuse hoidmise kohustuse alla kuuluvaks."

13 Komisjoni 1. detsembri 2003. aasta teatises K(2003) 4582 ametisaladuse kohta riigiabi otsustes (ELT C 297, lk 6) (edaspidi „teatis ametisaladuse kohta riigiabi otsustes"), milles on esitatud kord, mille alusel komisjon vaatab läbi riigiabi otsuste adressaadist liikmesriikide esitatud taotlused lugeda otsuste teatud osad ametisaladusega kaetuks, nii et need ei tohi seega ilmuda otsuse avaldatavas versioonis, on punktis 3.1 märgitud:

„Ärisaladus võib hõlmata üksnes sellist teavet, mis on seotud ettevõtjaga, millel on reaalne või potentsiaalne majanduslik väärtus ja mille avalikustamine või kasutamine võib omada majanduslikku väärtust teiste ettevõtjate jaoks. Tüüpiliseks näiteks on

tootmis- ja jaotuskulude hindamise meetodid, […] tootmissaladused ja -protsessid, tarneallikad, toodetud ja müüdud kogused, turuosad, klientide ja turustajate nimekirjad, turustusstrateegiad, omahinna struktuur, müügipoliitika ning andmed ettevõtte sisemise korralduse kohta."

14 Ühtlasi on punktis 3.2 „Muu konfidentsiaalne teave" ette nähtud, et avalike teenuste korraldamist ja maksumust puudutavat teavet ei loeta üldjuhul muuks konfidentsiaalseks teabeks, kuigi see võib olla ärisaladus, kui punktis 3.1 loetletud kriteeriumid on täidetud.

Vaidluste taust ja menetlus

15 Komisjon on 16. märtsi 2004. aasta otsusega 2005/163/EÜ riigiabi kohta, mida Itaalia on andnud laevaühingutele Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (Tirrenia kontsern) (ELT 2005, L 53, lk 29), osaliselt rahuldanud Itaalia ametiasutuste esitatud taotluse jätta otsuse avaldatavast versioonist välja laevaühingute Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (edaspidi „Tirrenia kontsern") kuluelemente puudutavad andmed, mis sisalduvad otsuse põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites.

16 Komisjon edastas hagejale, äriühingule Navigazione Libera del Golfo Srl (NLG), otsuse 2005/163 mittekonfidentsiaalse versiooni vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 20 lõike 1 teisele lausele.

17 Hageja advokaat S. Ravenna esitas 24. novembri 2004. aasta kirjaga määruse nr 1049/2001 artiklite 6 ja 7 alusel komisjonile taotluse edastada neile otsuse 2005/163 terviktekst, mis sisaldab „analüütilisi andmeid, mida ei ole esitatud [nimetatud] otsuse [põhjendustes] 128 ja 140 leiduvates tabelites, kaasa arvatud üksikasjalikud andmed Caremari lisakulude kohta aastas ja täpsemalt reisijateveo teenuste kohta Napoli ja Capri vahelisel liinil nii praamide kui ka kiirlaevadega".

18 Komisjoni energeetika ja transpordi peadirektoraat vastas nimetatud dokumentidega tutvumise taotlusele 7. detsembri 2004. aasta kirjaga, millega ta keeldus otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites sisalduvate andmete kättesaadavaks tegemisest. Ta leidis, et need põhjendused on kaitstud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ette nähtud erandiga, mille kohaselt institutsioon keelab juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks füüsilise või juriidilise isiku ärihuve. Ta täpsustas, et neid andmeid tuleb pidada konfidentsiaalseteks vastavalt teatisele ametisaladuse kohta riigiabi otsustes.

19 S. Ravenna esitas 4. jaanuari 2005. aasta kirjaga määruse nr 1049/2001 artikli 8 alusel kordustaotluse.

20 Komisjoni peadirektoraat kinnitas 3. veebruari 2005. aasta kirjas D(2005) 997 (edaspidi „esimene vaidlustatud otsus") dokumentidele juurdepääsu andmisest keeldumist, leides, et taotletavate andmete avalikustamine võib kahjustada Tirrenia kontserni ettevõtjate ärihuve ja anda eeliseid teistele ettevõtjatele, kuna need puudutavad kulude jaotust äriühingute lõikes avalike teenuste osutamise eest makstava iga-aastase toetuse arvutamisel. Komisjoni sõnul ei edastata sellist teavet huvitatud pooltele, kellele otsus määruse nr 659/1999 artikli 20 alusel teatavaks tehakse. Veel enam, EÜ

artikli 287 kohaselt ei tohi komisjon huvitatud pooltele avalikustada informatsiooni, mis oma olemuselt kuulub ärisaladuse alla. Ta põhjendab keeldumist eriti veel määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taandega, kuna kulude avaldamine võib kahjustada asjaomaste ettevõtjate ärihuve.

21 Komisjon lisas, et ettevõtjate ärihuvide kaitse vajaduse kõrvalejätmine nende sisemist korraldust puudutava teabe avaldamisega ei ole põhjendatud ühestki ülekaalukast üldisest huvist lähtudes. Ta leidis veel, et dokumendiga osaline tutvumine, nagu on ette nähtud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 6, on juba võimaldatud.

22 Hageja esitas Üldkohtu Kantseleisse 8. märtsil 2005 saabunud hagiavaldusega, mis on registreeritud numbriga T-109/05, nõude tühistada esimene vaidlustatud otsus.

23 Üldkohtu esimese koja esimehe 7. septembri 2005. aasta määrusega anti Caremar SpA-le luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.

24 Kui komisjon kostja vastuses väitis, et hagi on vastuvõetamatu, kuna sellele ei ole eelnenud hageja enda esialgset ja seejärel kordustaotlust kooskõlas määruse nr 1049/2001 artiklitega 6 ja 8, kordas S. Ravenna, sõnaselgelt täpsustades, et hageja on teda volitanud, 9. juuni 2005. aasta kirjaga oma taotlust dokumentidega tutvuda. Ta palus konkreetselt edastada vaid need dokumendid, mis sisaldavad teavet ja üksikasjalikke andmeid, mille on saatnud Itaalia ametiasutused, et põhjendada mitmesuguseid lisakulusid, mida Caremar igal aastal kandis, täites avalike teenuste osutamise kohustusi,

mis talle olid pandud reisijateveoks Napoli-Beverello ja Capri (Itaalia) vahelisel liinil nii praamide kui ka kiirlaevadega.

25 Komisjoni energeetika ja transpordi peadirektoraat keeldus 28. juuli 2005. kirjaga juurdepääsu võimaldamisest nimetatud dokumentidele, tuginedes määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 5. Keeldumist põhjendades täpsustas ta, et kuna dokumendid pärinevad Itaalia ametiasutustelt, siis kooskõlas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetega 4 ja 5 ning komisjoni 5. detsembri 2001. aasta otsuse 2001/937/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega muudetakse komisjoni töökorda (EÜT L 345, lk 94; ELT eriväljaanne 01/03, lk 408), artikli 5 lõike 4 punktiga b konsulteeris ta Itaalia ametiasutustega, kes teatasid talle, et nad on nende dokumentide avalikustamise vastu.

26 Hageja esitas 19. augusti 2005. aasta kirjaga kordustaotluse tutvumaks dokumentidega, mis käsitlevad lisakulusid, mida laevaühing Caremar aastas kandis, et täita avalike teenuste osutamise kohustusi, mis talle olid pandud Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil.

27 Komisjoni peasekretariaat kinnitas 12. oktoobri 2005. aasta kirjaga D(2005) 9766 (edaspidi „teine vaidlustatud otsus") energeetika ja transpordi peadirektoraadi 28. juuli 2005. aasta kirjas sisalduvat esialgset keeldumist. Kuna Itaalia ametiasutused olid vastu nende andmete avalikustamisele, mis puudutavad Caremari lisakulusid avaliku teenuse tagamiseks asjaomasel liinil ja laevaühingule selle ülesande täitmise eest aastas makstavat toetust, siis leidis peasekretariaat, et tuleb kohaldada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 5 ette nähtud erandit. Ta selgitas täpsemalt, et kuna Itaalia ametiasutused esitasid sõnaselgelt vastuväited nende andmete avalikustamisele, ei saa ta kindlustada tutvumist küsitud dokumendi osadega kooskõlas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 6. Peale selle ei olnud tema sõnul kordustaotluse hindamisel asjassepuutuvad need argumendid, millele hageja oma taotluses tugines ja mis osutasid EÜ artiklitele 87 ja 88, nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrusele

(EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT L 364, lk 7; ELT eriväljaanne 06/02, lk 10) ja teatisele ametisaladuse kohta riigiabi otsustes, kuna mainitud sätted käsitlevad riigiabi menetlust ja poolte õigusi nende menetluste raames. Dokumentidega tutvumise õigus, mida käsitleb määrus nr 1049/2001, ei sõltu taotleja seisundist ega tema erihuvidest.

28 Hageja esitas Üldkohtu kantseleisse 21. detsembril 2005 saabunud hagiavaldusega, mis on registreeritud numbriga T-444/05, nõude tühistada teine vaidlustatud otsus.

29 Üldkohtu esimese koja esimehe 19. septembri 2006. aasta määrustega anti Euroopa Liidu Nõukogule ja Itaalia Vabariigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.

30 Üldkohtu esimese koja esimehe 27. oktoobri 2006. aasta määrusega anti Caremarile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.

31 Üldkohtu esimese koja esimehe 11. detsembri 2006. aasta määrusega liideti kohtuasjad T-109/05 ja T-444/05 suulise menetluse ja lõpliku kohtuotsuse huvides.

32 Kuna Üldkohtu kodade koosseisu muudeti ja ettekandja-kohtunik nimetati neljandasse kotta, siis määrati käesolev kohtuasi lahendamiseks neljandale kojale.

33 Üldkohtu kodukorra artikli 64 alusel esitas Üldkohus pooltele kaks kirjalikku küsimust. Esimese küsimusega, mis on pooltele teatavaks tehtud 10. oktoobril 2008, paluti hagejal täpsustada, kas tal on jätkuvalt põhjendatud huvi kohtuasjas T-109/05 pärast seda, kui komisjon on vastu võtnud teise vaidlustatud otsuse, mis on kohtuasja T-444/05 ese. Teisega palus Üldkohus pooltel esitada märkused küsimuses, millised tagajärjed võivad käesolevates kohtuasjades tuleneda Euroopa Kohtu 18. detsembri 2007. aasta otsusest kohtuasjas C-64/05 P: Rootsi *vs*. komisjon (EKL 2007, lk I-11389).

34 Hageja vastas, et tal on jätkuvalt põhjendatud huvi kohtuasjas T-109/05, kuna komisjon jätab esimese vaidlustatud otsuse kehtima. Komisjon omakorda juhtis tähelepanu sellele, et kuna mõlema hagiavaldusega tahetakse sisuliselt kätte saada samu dokumente, siis asendab kohtuasja T-444/05 hagi kohtuasjas T-109/05 esitatud hagi, mille ese on seega ära langenud.

35 Teisele küsimusele vastates täpsustas komisjon, et Itaalia ametiasutused on oma vastuväited nõuetekohaselt põhistanud, võttes aluseks ühe määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 sätestatud eranditest, ja et põhjenduste võimalik puudumine ei mõjutaks käesolevas asjas mingil juhul akti seaduslikkust, kuna Itaalia ametiasutuste põhistatud keeldumine on talle siduv ja kohustab jätma tutvumistaotluse rahuldamata.

36 Üldkohus võttis 22. jaanuaril 2009 teise menetluse korraldamise meetme kodukorra artikli 64 alusel, paludes komisjonil selgitada, mida ta silmas pidas, kui ta vastuses Üldkohtu 10. oktoobri 2008. aasta küsimustele väitis, et „kohtuasja T-444/05 hagi asendab tegelikult kohtuasjas T-109/05 esitatud hagi", mille ese on seega ära langenud. Üldkohus palus tal täpsustada, kas sellest tuleb järeldada, et ta on kohtuasja T-109/05 esemeks oleva esimese vaidlustatud otsuse tegelikult tühistanud, ja kui ta ei ole seda teinud, siis kas ta kavatseb esimese otsuse tühistada.

37 Komisjon vastas, et hagi kohtuasjas T-444/05 on esitatud ainuüksi sel põhjusel, et esimese hagi eel ei toimunud nõuetekohast haldusmenetluse etappi hageja nimel ja seetõttu tuleb hagi jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Sel põhjusel asendab teine hagi esimese, mis iseseisvana enam ei eksisteeri ja mille ese on selles mõttes ära langenud.

38 Pärast Üldkohtu 4. märtsi 2009. aasta otsust liidetud kohtuasjades T-265/04, T-214/04 ja T-504/04: Tirrenia di Navigazione *vs*. komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata), millega tühistati otsus 2005/163, esitas Üldkohus kodukorra artikli 64 alusel kolmanda kirjaliku küsimuse, mis on teatavaks tehtud 17. märtsil 2009 ja millega pooltel paluti esitada oma märkused tagajärgede kohta, mis sellest kohtuotsusest tulenevad kohtuasjades T-109/05 ja T-444/05.

39 Hageja leidis, et tema põhjendatud huvi on mõlemas kohtuasjas jätkuvalt aktuaalne tulenevalt vajadusest saada andmed, millises summas Caremar avalike teenuste osutamisel Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil tegelikult kulusid kandis ja kui suuri toetusi talle selle eest aastas anti, kuna vastavad dokumendid võivad anda talle võimaluse alustada võimalikke kohtumenetlusi.

40 Komisjon leidis, et pärast otsuse 2005/163 tühistamist Üldkohtu poolt on hagi ese kohtuasjades T-109/05 ja T-444/05 ära langenud, kuna hagejal ei ole enam põhjendatud huvi nõuda nende otsuste tühistamist, millega tal ei võimaldatud taotletavate dokumentidega tutvuda.

41 Kodukorra artikli 64 alusel rakendati 7. aprillil 2010 uusi menetluse korraldamise meetmeid.

42 Tuginedes kodukorra artikli 65 punktile b, artikli 66 lõikele 1 ja artikli 67 lõike 3 kolmandale lõigule, paluti komisjonil Üldkohtu 12. aprilli 2010. aasta määrusega esitada teatud hulk dokumente.

43 Üldkohus võttis 1. juuni 2010. aasta kohtuistungil teadmiseks, et komisjon loobus vastuvõetamatuse väitest kohtuasjas T-444/05.

44 Kodukorra artikli 62 alusel taasalustas Üldkohus 9. juuli 2010. aasta määrusega suulist menetlust. Pooltelt paluti seisukohta küsimuses, millised tagajärjed tulenevad Euroopa Kohtu 29. juuni 2010. aasta otsusest kohtuasjas C-139/07 P: komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau (EKL 2010, lk I-5885).

Poolte nõuded

45 Hageja palub Üldkohtul kohtuasjas T-109/05:

– tühistada esimene vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

46 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

47 Caremar palub Üldkohtul:

– rahuldada komisjoni nõuded;

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

48 Hageja palub Üldkohtul kohtuasjas T-444/05:

– tühistada teine vaidlustatud otsus ja teise võimalusena tuvastada, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 5 käesoleva juhtumi asjaoludele ei kohaldata;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

49 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

50 Itaalia Vabariik palub Üldkohtul jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

51 Nõukogu palub Üldkohtul sisuliselt jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

52 Caremar palub Üldkohtul:

– rahuldada komisjoni nõuded, jättes hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata,

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

A – *Hagi kohtuasjas T-109/05*

1. *Hagi ese*

a) Poolte argumendid

53 Komisjon väidab, et hagi ese on piiratud ainult haldusmenetluses taotletud dokumentidega, mitte kuluelementidega, mis on seotud Caremari kohustustega osutada avalikku teenust, tagades iga päev kümme korda ühenduse Capri saarega. Tema sõnul on hageja hagi eset muutnud.

54 Lisaks leiab komisjon 27. märtsi 2009. aasta vastuses Üldkohtu kirjalikule küsimusele, et tulenevalt eespool punktis 38 viidatud kohtuotsusest Tirrenia di Navigazione *vs.* komisjon, millega on tühistatud otsus 2005/163, on hagi ese kohtuasjades T-109/05 ja T-444/05 ära langenud, kuna hagejal ei ole enam põhjendatud huvi nõuda nende otsuste tühistamist, millega tal ei võimaldatud taotletavate dokumentidega tutvuda.

55 Hageja väidab seevastu, et tema nõue seisneb sisuliselt andmete ja dokumentide saamises, mis puudutavad täiendavaid kulusid seoses Caremarile pandud kohustustega osutada avalikku teenust Napoli-Beverello ja Capri vahelisel laevaliinil.

56 Vastuses kirjalikule küsimusele, mis tehti talle teatavaks 10. oktoobril 2008, märkis hageja, et tal on jätkuvalt põhjendatud huvi kohtuasjas T-109/05, kuna komisjon jätab esimese vaidlustatud otsuse kehtima. Ta kordas seda seisukohta 23. märtsi 2009. aasta vastuses Üldkohtu küsimusele, millised tagajärjed tulenevad käesolevates kohtuasjades eespool punktis 38 viidatud kohtuotsusest Tirrenia di Navigazione *vs*. komisjon, millega on tühistatud otsus 2005/163.

57 Caremar leiab, et hageja esialgne taotlus piirdub otsuse 2005/163 täieliku versiooni ja analüütiliste andmetega, mida selle põhjendustes 128 ja 140 ei olnud taasesitatud. Kohtuistungil avaldas Caremar arvamust, et käesoleva hagi ese on ära langenud, kuna pärast otsuse 2005/163 tühistamist eespool punktis 38 viidatud kohtuotsusega Tirrenia di Navigazione *vs*. komisjon ei ole otsuse põhjendustes 128 ja 140 sisalduvaid andmeid enam olemas. Ta järeldab sellest, et käesolevas kohtuasjas on täidetud tingimused, mil kohtuotsust ei tehta.

b) Üldkohtu hinnang

58 Olgu märgitud, et selline dokumentidega tutvumise taotlus, nagu nähtub 24. novembri 2004. aasta kirjast, seisneb otsuse 2005/163 täisteksti saamises, mis sisaldab analüütilisi andmeid, mida ei ole taasesitatud otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites, muu hulgas üksikasjalikud andmed Caremari lisakulude kohta aastas, mida ta kandis konkreetselt just reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel laevaliinil.

59 Hagiavalduses esimese vaidlustatud otsuse peale täpsustas hageja, et ta soovis saada andmeid avaliku teenuse osutamise kohustusega seotud täiendavate kulude kohta, mida Caremar kandis Capri saarega ühenduse tagamiseks.

60 Tuleb nentida, et erinevalt sellest, mida väidavad komisjon ja Caremar, ei ole antud juhul muudetud hagi eset, mille eesmärk on esimese vaidlustatud otsuse tühistamine, sellega et hageja muutis dokumentide käsitlust võrreldes esialgse taotlusega. Kuigi hageja kirjaliku menetluse käigus täpsustas, milliseid dokumente ta soovib saada, tuleb siiski nentida, et üksikasjalikud andmed Caremari lisakulude kohta aastas, mida ta kandis konkreetselt just reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel laevaliinil nii praamide kui ka kiirlaevadega, moodustavad osa tema esialgses taotluses osutatud dokumentidest.

61 Ka argumendiga, mille kohaselt käesoleva hagi ese puudub, kuna hagejal ei ole enam põhjendatud huvi nõuda esimese vaidlustatud otsuse tühistamist pärast seda, kui Üldkohus on otsuse 2005/163 eespool punktis 38 viidatud kohtuotsusega Tirrenia di Navigazione *vs*. komisjon tühistanud, kuna nimetatud otsuse põhjendustes 128 ja 140 sisalduvaid andmeid ei ole enam olemas, ei saa nõustuda.

62 Olgu meenutatud, et igaüks võib nõuda tutvumist institutsioonide mis tahes dokumendiga, ilma et temalt küsitaks konkreetset põhjendust, miks ta soovib dokumentidega tutvuda. Seega isikul, kellel ei võimaldata tutvuda dokumendi või dokumendi osaga, on juba ainuüksi selle asjaolu tõttu põhjendatud huvi keeldumisotsuse tühistamise vastu (vt selle kohta Üldkohtu 17. juuni 1998. aasta otsus kohtuasjas T-174/95: Svenska Journalistförbundet *vs*. nõukogu, EKL 1998, lk II-2289, punktid 66 ja 67, ning 11. detsembri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-191/99: Petrie jt *vs*. komisjon, EKL 2001, lk II-3677, punkt 26). Kuigi otsus 2005/163 on tühistatud, on dokumendid, mille põhjal sai esitada analüütilised andmed otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140, endiselt olemas.

63 Sellest järeldub, et vaatamata otsuse 2005/163 tühistamisele säilib hagejal huvi esimese vaidlustatud otsuse peale edasi kaevata, kuna taotletud dokumente ei ole avalikustatud ja esimene vaidlustatud otsus on endiselt jõus. Seega ei ole käesolevas asjas selle otsuse tühistamist nõudva hagi ese ära langenud.

2. *Vastuvõetavus*

a) Poolte argumendid

64 Vormikohast vastuvõetamatuse väidet esitamata väidab komisjon, et hagi on vastuvõetamatu, kuna kohustuslik kohtueelne menetlus toimus hageja advokaadi algatusel tema nimel ja tema arvel, mitte hageja enda algatusel.

65 Mööndes, et ta oli kogu aeg teadlik asjaolust, et S. Ravenna tegutseb oma kutsetegevuse raamides hageja huvides, leiab komisjon siiski, et ta ei saanud tegutseda kohtueelse menetluse ajal hageja nimel, kui ta oli menetluse kahes algetapis teabenõude esitanud omaenda nimel.

66 Lisaks väidab komisjon, et hageja ei saa tugineda väidetavale isiklikule huvile EÜ artikli 230 tähenduses, kuna üldsuse juurdepääs institutsioonide dokumentidele ei sõltu huvi olemasolust, vaid on reguleeritud vastavalt määruses nr 1049/2001 määratletud põhimõtetele ja tingimustele.

67 Hageja leiab, et komisjoni argumendid on liialdatult formaalsed, kuna ta teadis, et hagejat esindab ja kaitseb reeglina S. Ravenna. Veel enam, taotluse sisu oli piisavalt põhistatud mõistmaks, et tegemist on tema õiguste kindlustamisega võimalikku kohtumenetlust silmas pidades.

68 Hageja on ühtlasi seisukohal, et teda võib põhjendatult pidada otseselt ja isiklikult puudutatuks EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses, kuna teda on otsuses 2005/163 sõnaselgelt mainitud.

69 Caremar toetab komisjoni nõudeid, leides, et S. Ravenna, kes oli taotleja kohtueelses menetluses, pidigi esitama tühistamishagi esimese vaidlustatud otsuse peale.

b) Üldkohtu hinnang

70 Olgu meenutatud, et dokumentidega tutvumise haldusmenetlus, mida reguleerib määrus nr 1049/2001, koosneb kahest järjestikusest etapist kooskõlas selle määruse artiklitega 7 ja 8. Artikkel 7 reguleerib esialgsete taotluste lahendamist. Vastus sellele taotlusele, mis seisneb täielikus või osalises keeldumises või ettenähtud tähtaja jooksul vastamata jätmises, annab taotlejale õiguse saata taotlus, milles palutakse institutsioonil oma seisukoht uuesti läbi vaadata. Vastavalt määruse nr 1049/2001 artiklile 8, mis reguleerib kordustaotluste lahendamist, annab kordustaotluses osutatud dokumentidega tutvumise võimaldamisest osaline või täielik keeldumine taotlejale õiguse algatada institutsiooni vastu kohtumenetlus tingimustel, mis on ette nähtud tühistamishagi esitamiseks.

71 Alustuseks olgu märgitud, et 24. novembri 2004. aasta esialgse taotluse ja 4. jaanuari 2005. aasta kordustaotluse dokumentidega tutvumiseks on esitanud ja allkirjastanud hageja advokaat S. Ravenna, mainimata sõnaselgelt esindussuhet kui sellist seoses hagejaga.

72 Sellegipoolest nähtub esialgse taotluse sõnastusest, et S. Ravenna tegutses hageja nimel, kuna ta palus komisjonil edastada neile otsuse 2005/163 täistekst ja täpsustas, et hageja vajab seda teavet, et kõnealuse otsusega täielikult tutvuda.

73 Peale selle tuleb nentida, et komisjon teadis, et S. Ravenna esindab hagejat, kuna seda on mainitud energeetika ja transpordi peadirektoraadi 7. detsembri 2004. aasta kirjas, millega vastati esialgsele teabenõudele: „laevaühing NLG, keda te esindate". Lisaks kasutas ta esimeses vaidlustatud otsuses järgmisi väljendeid: „teie kliendile teatavaks tehtud otsus" ja „teie kliendi huvid".

74 Sellest tuleneb, arvestades nii S. Ravenna kui ka komisjoni kirjade sisu, et S. Ravenna tegutses haldusmenetluse etapil hageja nimel.

75 Seega erinevalt sellest, mida väidab komisjon, on hagi vastuvõetav.

3. *Sisulised küsimused*

76 Hageja esitab oma hagi põhjenduseks neli väidet: esiteks, et komisjon on määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandi kohaldamisel rikkunud õigusnorme, teiseks, et on rikutud diskrimineerimiskeeldu, kolmandaks, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet ja neljandaks, et on rikutud põhjendamiskohustust.

77 Kõigepealt tuleb läbi vaadata neljas väide, et on rikutud põhjendamiskohustust.

a) Neljas väide, et on rikutud põhjendamiskohustust

Poolte argumendid

78 Hageja leiab, et komisjon ei ole analüüsinud tema teabenõude eset, mis seisneb selliste dokumentide edastamises, mis sisaldavad andmeid lisakulude kohta, mis on seotud Caremari avaliku teenuse osutamise kohustusega Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil. Samuti ei ole ta analüüsinud teatise ametisaladuse kohta riigiabi otsustes sisu, mille punktides 14 ja 17 on sõnaselgelt ette nähtud vajadus avaldada andmed täiendavate kulude kohta seoses avaliku teenuse osutamise kohustustega.

79 Ta väidab ühtlasi, et komisjon ei ole kaalunud andmete avalikustamist, pidades silmas kohtupraktikat, st Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsust kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (EKL 2003, lk I-7747, edaspidi „Altmarki kohtuotsus"), ja on ainult osaliselt järginud Üldkohtu 25. juuni 1998. aasta otsust liidetud kohtuasjades T-371/94 ja T-394/94: British Airways jt *vs*. komisjon (EKL 1998, lk II-2405).

80 Komisjon ja Caremar väidavad, et argumendid esimese vaidlustatud otsuse põhjenduste esitamata jätmise kohta on täiesti alusetud.

Üldkohtu hinnang

81 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti olemusele, sellest peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjusi ja pädeval kohtuasutusel teostada kontrolli. Ei ole nõutav, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna otsuse põhjenduse vastavust selle artikli nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (vt Euroopa Kohtu 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-41/00 P: Interporc *vs*. komisjon, EKL 2003, lk I-2125, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Üldkohtu 26. aprilli 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-110/03, T-150/03 ja T-405/03: Sison *vs*. nõukogu, EKL 2005, lk II-1429, punkt 59).

82 Mis puutub dokumentidega tutvumise taotlustesse juhtudel, kui institutsioon keeldub juurdepääsu lubamisest, siis peab ta igal üksikjuhul tema valduses olevate andmete põhjal tõendama, et dokumentidele, mida taotletakse, tõepoolest laienevad määruses nr 1049/2001 loetletud erandid (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 11. jaanuari 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-174/98 P ja C-189/98 P: Madalmaad ja van der Wal *vs*. komisjon, EKL 2000, lk I-1, punkt 24). Siiski võib osutuda võimatuks konfidentsiaalsust õigustava põhjenduse andmine iga dokumendi puhul selle sisu avalikustamata, millega võib erandi eesmärk jääda täitmata (vt selle kohta Üldkohtu 25. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas T-264/04: WWF European Policy Programme *vs*. nõukogu, EKL 2007, lk II-911, punkt 37).

83 Sellest kohtupraktikast tulenevalt peab dokumendile juurdepääsu keelanud institutsioon tooma põhjenduse, mis võimaldab aru saada ja kontrollida ühelt poolt, kas taotletud dokument kuulub tõesti erandis viidatud valdkonda ja teiselt poolt, kas selle erandiga seotud kaitse on tegelikult vajalik.

84 Dokumentidele juurdepääsu keelava otsuse põhjendused peavad seega vähemalt iga asjassepuutuva dokumendiliigi kohta sisaldama konkreetseid põhjusi, miks institutsioon leiab, et taotletavate dokumentide avalikustamine kuulub mõne määrusega nr 1049/2001 ette nähtud erandi alla (vt selle kohta eespool punktis 81 viidatud kohtuotsus Interporc *vs.* komisjon, punkt 56, ja Üldkohtu 19. jaanuari 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04: Co-Frutta *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1, punkt 101).

85 Antud juhul tuleb täheldada, et hageja teabenõue puudutab järgmisi dokumente: otsuse 2005/163 täistekst, mis sisaldab analüütilisi andmeid, mida ei ole taasesitatud otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites, muu hulgas üksikasjalikud andmed Caremari lisakulude kohta aastas, mida ta kandis reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel laevaliinil nii praamide kui ka kiirlaevadega.

86 Komisjon põhjendas taotletavate dokumentide avalikustamisest keeldumist järgmiste sõnadega:

„[…]

1. Taotluse ese

Teie taotlus puudutab teatavaid arvandmeid, mis sisalduvad otsuse [2005/163] [põhjendustes] 128 ja 140 leiduvates tabelites. Otsuse [2005/163] avalikust versioonist mis on teil olemas, on kulude jaotus tõepoolest välja jäetud, samas kui kulude summa on näidatud.

2. Ärihuvide kaitse

Andmed, mis on välja jäetud otsuse [2005/163] üldsusele mõeldud versioonist, puudutavad kulude jaotust, mida on arvestatud igale piirkondlikule laevaühingule üldkasutatavate teenuste osutamise eest antava aastase toetuse arvutamisel.

Arvandmete avalikustamine võib kahjustada asjaomaste ettevõtjate ärihuve ja anda eelise teistele ettevõtjatele. Tegemist on Tirrenia kontserni ettevõtete sisemist töökorraldust puudutavate andmetega. Sellise sisuga teavet ei ole edastatud huvitatud pooltele, kellele otsus määruse nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ […] artikli 93 kohaldamiseks) artikli 20 alusel teatavaks tehti. Niisiis on ärisaladuse alla kuuluvad andmed välja jäetud otsusest, mis on teie kliendile, äriühingule Navigazione Libera del Golfo [NLG] teatavaks tehtud tähitud kirjaga 20. juulil 2004.

Vastavalt kohtupraktikale ei tohi komisjon EÜ […] artiklit 287 kohaldades avalikustada huvitatud isikutele teavet, mis oma sisult kuulub ametisaladuse pidamise kohustuse alla, eriti toetuse saanud ettevõtte sisemist töökorraldust puudutavaid andmeid.

Veel enam, määrus nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele keelab nende andmete edastamise. Avaldamine võib tõesti kahjustada asjaomaste ettevõtjate ärihuve ja seda käsitleb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimene taane.

3. Osaline juurdepääs

Teabenõue käsitleb vaid teatavaid arvandmeid, mis on avaldatud versioonist välja jäetud. Kõik need andmed on hõlmatud ärihuve kaitsva erandiga. Osaline juurdepääs dokumendile, nagu on ette nähtud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 6, on seega juba võimaldatud.

[…]."

87 Seoses põhjendusega, miks keelduti otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvate tabelite analüütiliste andmete avalikustamisest, tuleb kõigepealt nentida, et komisjon täpsustab esimese vaidlustatud otsuse punktis 2 sõnaselgelt, et hageja taotletavate arvandmete avalikustamine võib kahjustada asjaomaste ettevõtjate ärihuve ja anda eelise teistele ettevõtjatele ning oleks vastuolus määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taandega. Ta täpsustab veel, et need andmed kuuluvad ärisaladuse alla ja et määruse nr 659/1999 artikli 20 alusel ei edastata selliseid andmeid isegi huvitatud pooltele. Ta leiab esimese vaidlustatud otsuse punktis 4, et ettevõtjate ärihuvide kaitse vajaduse kõrvalejätmine nende sisemist korraldust puudutava teabe avaldamisega ei ole põhjendatud ühestki ülekaalukast üldisest huvist lähtudes.

88 Seoses väidetega, et komisjon ei ole piisavalt selgitanud põhjusi, miks ta ei ole kohaldanud teatise ametisaladuse kohta riigiabi otsustes sätteid, ega ole selgitanud Altmarki kohtuotsuse ja eespool punktis 79 viidatud kohtuotsuse British Airways jt *vs.* komisjon kohaldamist, tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole nõutav, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna otsuse põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte

ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (vt eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Co-Frutta *vs.* komisjon, punkt 100 ja seal viidatud kohtupraktika).

89 Seega seonduvalt otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 sisalduvate analüütiliste andmetega nähtub esimesest vaidlustatud otsusest selgelt ja ühemõtteliselt komisjoni arutluskäik, mis võimaldab hagejal mõista võetud meetme põhjusi ja Üldkohtul teostada kontrolli.

90 Sellegipoolest tuleb nentida, et komisjon on teabenõude eset piiranud, nagu ilmneb esimese vaidlustatud otsuse punktist 1, arvestades ainult otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites sisalduvate analüütiliste andmetega. Ta ei ole arvesse võtnud hageja taotluse teist osa, mis käsitleb üksikasjalikke andmeid, mille alusel sai välja arvutada Caremari lisakulud aastas, mida ta kandis konkreetselt reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil nii praamide kui ka kiirlaevadega.

91 Kuna ei ole näidatud põhjusi, miks neid andmeid sisaldavate dokumentide avalikustamine võib tegelikult kahjustada ärihuvide kaitset mis tahes aspektis, siis ei saanud hageja mõista võetud meetme põhjusi, et oma õigusi kaitsta, ning seetõttu ei saa ka Üldkohus ise hinnata põhjusi, miks dokumendid, millega ei võimaldatud tutvuda, võiks kuuluda mõne määruse nr 1049/2001 artiklist 4 tuleneva erandi alla (vt selle kohta eespool punktis 62 viidatud kohtuotsus Svenska Journalistförbundet *vs.* nõukogu, punktid 115–118, 122, 125 ja 127).

92 Seega ilmneb, et esimene vaidlustatud otsus on põhistamata selles osas, milles komisjon ei ole esitanud põhjendusi, mis võimaldaksid hagejal mõista põhjusi, miks keelati juurdepääs andmetele Caremari lisakulude kohta aastas, mida ta kandis reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil nii praamide kui ka kiirlaevadega.

93 Järelikult tuleb vaidlustatud otsus tühistada selles osas, milles see on põhistamata ja puudutab konkreetset taotlust tutvuda üksikasjalike andmetega Caremari lisakulude kohta aastas, mida ta kandis reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil nii praamide kui ka kiirlaevadega.

94 Siiski tuleb kontrollida, kas esimene vaidlustatud otsus on sisult seaduslik selles osas, mis puudutab otsuse 2005/163 põhjenduste 128 ja 140 analüütilisi andmeid, kuna selles osas on komisjon esitanud piisavad põhjendused.

b) Esimene väide, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ette nähtud erandi kohaldamisel on rikutud õigusnorme

95 Esimene väide jaguneb kaheks osaks, millest esimene osutab väärale õiguslikule alusele ja teine määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande rikkumisele.

Esimene osa, mille kohaselt on õigusliku aluse valikul rikutud õigusnorme

– Poolte argumendid

96 Hageja märgib, et Caremari avaliku teenuse osutamise kohustusega seotud täiendavaid kulusid käsitlevatele dokumentidele juurdepääsu keelamist põhistas komisjon mitte ainult määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 2, vaid ka määruse nr 659/1999 artikliga 20, EÜ artikliga 287 ja teatisega ametisaladuse kohta riigiabi otsustes.

97 Hageja leiab, et 7. detsembri 2004. aasta kirjas tugineb komisjon ekslikult teatisele ametisaladuse kohta riigiabi otsustes. Kuna esimene vaidlustatud otsus kinnitab 7. detsembri 2004. aasta keeldumisotsust ja põhineb seega samadel sätetel, nimelt teatisel ametisaladuse kohta riigiabi otsustes, ei vasta see vorminõuetele.

98 Juhul kui nimetatud teatisele võib viidata, väidab hageja, et teatise kohaldamist tuleb eelistada määruse nr 1049/2001 kohaldamisele, kuna ametisaladuse ja/või konfidentsiaalse teabe mõisted on täpsemad ja terviklikumad kui määruse nr 1049/2001 artikkel 4.

99 Komisjon väidab, et esimesel osal ei ole faktilist alust, kuna esimeses vaidlustatud otsuses ei ole mainitud teatist ametisaladuse kohta riigiabi otsustes, see tugineb hoopis määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 2.

100 Caremar toetab komisjoni esitatud argumente.

– Üldkohtu hinnang

101 Kohtupraktika kohaselt nähtub määruse nr 1049/2001 artiklist 8 selgelt, et esialgsele taotlusele antud vastus ei ole midagi enamat kui esmane seisukohavõtt, millega antakse taotlejale võimalus taotleda komisjoni peasekretärilt kõnealuse seisukoha ülevaatamist (vt selle kohta Üldkohtu 6. juuli 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-391/03 ja T-70/04: Franchet ja Byk *vs*. komisjon, EKL 2006, lk II-2023, punkt 47, ning eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Co-Frutta *vs*. komisjon, punkt 35).

102 Seetõttu saab vaid selline komisjoni peasekretäri võetud meede, mille puhul on sisuliselt tegemist otsusega ning millega asendatakse täielikult eelmine väljendatud seisukoht, tuua kaasa õiguslikke tagajärgi, mis mõjutavad taotleja huve, ning sellise meetme peale saab seega esitada tühistamishagi (vt selle kohta eespool punktis 101 viidatud kohtuotsus Franchet ja Byk *vs*. komisjon, punktid 47 ja 48; vt selle kohta ka eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Co-Frutta *vs*. komisjon, punktid 34–36). Järelikult ei too esialgsele taotlusele antud vastus kaasa õiguslikke tagajärgi ning seda ei saa pidada vaidlustatavaks aktiks.

103 Käesoleval juhul on ainult energeetika ja transpordi peadirektoraadi 7. detsembri 2004. aasta vastuses mainitud teatist ametisaladuse kohta riigiabi otsustes, leidmaks, et taotletavad andmed on selle teatise alusel konfidentsiaalsed.

104 Esimeses vaidlustatud otsuses, mille võttis vastu komisjoni peasekretär ja mis on ainus meede, mis on sisuliselt otsus, ning millega on täielikult asendatud eelmine, 7. detsembri 2004. aasta seisukoht (vt selle kohta eespool punktis 101 viidatud kohtuotsus

Franchet ja Byk *vs*. komisjon, punktid 47 ja 48; vt selle kohta ka eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Co-Frutta *vs*. komisjon, punktid 34–36), ei ole sellele teatisele viidatud, kuigi hageja väidab vastupidist.

105 Seega ei tee Üldkohus otsust põhjenduste kohta, mille alusel energeetika ja transpordi peadirektoraat võttis esialgse seisukoha ja millele peasekretär esimeses vaidlustatud otsuses ei tuginenud (vt analoogia alusel Üldkohtu 16. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-47/01: Co-Frutta *vs*. komisjon, EKL 2003, lk II-4441, punktid 28–33).

106 Seetõttu tuleb käesoleva väite esimene osa tagasi lükata.

Teine osa, mille kohaselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimest taanet

– Poolte argumendid

107 Teise võimalusena väidab hageja, et Caremari avaliku teenuse osutamise kohustusega seotud täiendavate kulude kohta andmete avaldamine ei saa kahjustada Caremari ärihuve. Andmetest avaliku teenuse osutamise kohustusega seotud täiendavate kulude kohta ei ilmne tootmis- ja jaotuskulude hindamise meetodid ega tootmissaladused ning seega ei ole need ärisaladus.

108 Hageja leiab, et EÜ artiklitega 87 ja 88 ette nähtud riigiabi järelevalvesüsteemiga kehtestatud läbipaistvuse järgimiseks on vaja tagada avaliku teenuse osutamise kohustusega seotud täiendavate kulude avalikkus, kuna tegemist on üldkasutatavate teenustega. Aluslepingu normidest tulenev avalikkuse ja läbipaistvuse nõue on leidnud kinnitust kohtupraktikas, samuti nõukogu 23. juuli 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2408/92 ühenduse lennuettevõtjate juurdepääsu kohta ühendusesisestele lennuliinidele (EÜT L 240, lk 8; ELT eriväljaanne 07/01, lk 420) artikli 4 lõike 1 punktis h ning määruse nr 3577/92 artikli 4 lõikes 2. Läbipaistvuse nõue on käesoleval juhul seda tungivam, et Caremar ei ole välja valitud avaliku hankemenetluse raames.

109 Tema hinnangul ei ole komisjoni keeldumine vaidlusaluste täiendavate kulude kohta andmete avalikustamisest kooskõlas ka eespool punktis 79 viidatud Altmarki kohtuotsusega, kuna komisjon ei ole välja töötanud vastavaid eeskirju, mis oleksid siduvad ja kohustaksid analoogilistel juhtudel tegema vaidlusaluste teenuste kulude võrdleva analüüsi sarnastes tingimustes tegutsevate ettevõtjate kuludega. Sellised analüüsid ei ole ühitatavad konfidentsiaalsuse nõuetega ja/või Caremari ärihuvide kaitsega.

110 Ta vaidlustab ühtlasi komisjoni viite eespool punktis 79 osutatud kohtuotsusele British Airways jt *vs*. komisjon, kuna see ei ole antud juhul asjassepuutuv.

111 Tema sõnul teenib taotletavate dokumentide avalikustamine üldisi huve, kui arvestada EÜ asutamislepingu sätteid riigiabi järelevalve raamides. Ta leiab, et kuna ei ole ühtki ärihuvi, mida tuleks kaitsta, siis ei ole vaja tõendada, et esineb ülekaalukas üldine huvi, millest tulenevalt avalikustamine on põhjendatud.

112 Ta märgib veel, et Caremar ei põhjenda, miks taotletavad andmed on konfidentsiaalsed ja eriti, milliseid ärilisi eeliseid võinuks hageja saada juhul, kui ta oleks nendega tutvunud, samuti ei esita ta selle kohta vähimatki tõendit. Hageja arvates ei teki Caremaril mingit äririski, kui ta avaldab andmed, mis puudutavad kahjumit ja Itaalia ametiasutuste antud toetusi ega ole seega seotud ärihuviga.

113 Hageja vaidlustab komisjoni argumendi, mille kohaselt tema taotlus ei ühti käesoleva menetluse esemega põhjusel, et see puudutab otsuse 2005/163 täisteksti. Kuigi ta möönab, et „otsuse [2005/163] põhjendustes 128 ja 140 leiduvad tabelid piirduvad koondandmetega kogu [Tirrenia kontserni] äriühingute tegevuse kohta", on hageja hinnangul komisjoni valduses dokumendid, mis võimaldasid taotletavad arvandmed välja arvutada.

114 Hageja toonitab oma repliigis, et taotletavad dokumendid on osaliselt vaid ajaloolise tähtsusega, kuna need käsitlevad toetusi, mis on Caremarile antud enne viieaastast ajavahemikku, mis on ette nähtud teatise ametisaladuse kohta riigiabi otsustes punkti 14 teises taandes.

115 Üldkohtu kirjaliku küsimuse kohta, millised tagajärjed tulenevad eespool punktis 44 viidatud kohtuotsusest komisjon *vs*. Technische Glaswerke Ilmenau, arvab hageja sisuliselt, et nimetatud kohtuotsuse faktilised ja õiguslikud tingimused ei ole täidetud, kuna need on seotud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande tõlgendamisega, millele käesolevas kohtuasjas ei ole tuginetud.

116 Komisjon väidab seevastu, et ta on tegelikult avaldanud üldandmed avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud kulude kohta ja on salastanud vaid need andmed, mis puudutavad omahinna komponente, st äriühingu tootmiskulude struktuuri.

117 Komisjon tuletab meelde, et käesolevas asjas piirdub hagi ese ainult haldusmenetluse etapil taotletud dokumendiga, ja leiab, et hageja ei arvesta seda, et kohtupraktikas tehakse vahet dokumentide ja teabe mõistetel.

118 Eespool punktis 44 viidatud kohtuotsuse komisjon *vs*. Technische Glaswerke Ilmenau ulatuse küsimuses väidab komisjon, et vajadus, mida rõhutas Euroopa Kohus, nimelt vajadus säilitada sidusus riigiabi menetluste ja dokumentidega tutvumise taotluste lahendamise vahel on üldise tähendusega ja on kohaldatav ka siis, kui komisjon peab kaitsma kolmandate isikute ärihuve, olgu see siis riigiabi otsuse avaldamise raames või dokumentidega tutvumise taotluse raames määruse nr 1049/2001 alusel.

119 Caremar väidab, et komisjon leidis põhjendatult, et taotletavad andmed kuuluvad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ette nähtud ärihuve kaitsva erandi kohaldamisalasse. Ta juhib tähelepanu sellele, et otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvatest tabelitest välja jäetud andmed on seotud iga piirkondliku laevaühingu kantud kulude kogusumma, põhitegevustulu ja talle aastas antud toetussummaga. Ta leiab sarnaselt komisjoniga, et hageja ei ole tõendanud kaalutlusviga määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ette nähtud erandi kohaldamisel ega seda, millistes ülekaalukates üldistes huvides võiks taotletavate dokumentide avalikustamine olla põhjendatud. Ta peaks oma taotluses sellele tuginema, et paluda institutsioonilt seisukohta selles küsimuses.

120 Eespool punktis 44 viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau ulatuse küsimuses väidab Caremar nagu komisjon, et komisjonil oli õigus tõlgendada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimest taanet, lähtudes üldisest eeldusest, mis tuleneb riigiabi menetlusest, mille juurde dokumentidega tutvumise taotlus kuulub.

– Üldkohtu hinnang

121 Määruse nr 1049/2001 eesmärk, nagu nähtub määruse põhjendusest 4 ja artiklist 1, on anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik juurdepääs institutsioonide dokumentidele. Artikli 2 lõike 3 alusel kohaldatakse seda määrust kõigi institutsiooni käsutuses olevate dokumentide suhtes, st institutsiooni koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevate dokumentide suhtes kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades.

122 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande alusel keelavad institutsioonid juurdepääsu dokumendile, kui selle avalikustamine kahjustab füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, välja arvatud juhul, kui dokumendi avalikustamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

123 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb dokumentidele juurdepääsu erandeid tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt, et mitte nurjata üldpõhimõtte kohaldamist, mille kohaselt tagatakse avalikkusele võimalikult laiaulatuslik juurdepääs institutsioonide valduses olevatele dokumentidele (Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-39/05 P ja C-52/05 P: Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu, EKL 2008, lk I-4723, punkt 36).

124 Lisaks sellele peab dokumentidega tutvumise taotluse lahendamisel nõutav hindamine olema konkreetne. Erandi kohaldamise põhjendamiseks ei piisa ju ainuüksi asjaolust, et dokument puudutab erandiga kaitstud huvi. Põhimõtteliselt saab erandi kohaldamist põhjendada ainult juhtudel, kui institutsioon on eelnevalt kontrollinud esiteks seda, kas dokumendile juurdepääs ohustaks eriomaselt ja tegelikult kaitstud huvi ning teiseks seda, kas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 2 ja 3 osutatud olukorras teenib taotletava dokumendi avalikustamine ülekaalukaid üldisi huve (eespool punktis 84 viidatud 19. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Co-Frutta *vs*. komisjon, punkt 123; vt selle kohta ka eespool punktis 123 viidatud kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs*. nõukogu, punkt 49).

125 Lisaks peab kaitstud huvi kahjustamise oht olema mõistlikult ettenähtav ja mitte ainult oletuslik. Hindamine, mis on institutsioonile erandi kohaldamisel kohustuslik, peab olema läbi viidud konkreetselt ja peab nähtuma otsuse põhjendustest (vt selle kohta Üldkohtu 13. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-2/03: Verein für Konsumenteninformation *vs*. komisjon, EKL 2005, lk II-1121, punkt 69, ning eespool punktis 101 viidatud kohtuotsus Franchet ja Byk *vs*. komisjon, punkt 115).

126 Neist põhimõtetest lähtudes tuleb kontrollida, kuidas komisjon on taotletud dokumentidele juurdepääsu keelamiseks kohaldanud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ette nähtud erandit.

127 Käesoleval juhul keeldus komisjon dokumentidele juurdepääsu andmast põhjusel, et otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvate arvandmete avalikustamine võib kahjustada asjaomaste ettevõtjate ärihuve ja anda eelise teistele ettevõtjatele ning läheks seega vastuollu määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taandega.

128 Esmalt tuleb nentida, et dokumendid, mille suhtes tuginetakse erandile, võivad sisaldada konfidentsiaalset teavet, mis kuulub ärihuve kaitsva erandi kohaldamisalasse.

Avalikustamata arvandmed puudutavad Tirrenia kontserni kulude ja tulude jaotust, millest lähtudes on arvestatud avalike teenuste osutamise eest antud aastane toetus ja mis võivad seega kuuluda ärisaladuste hulka.

129 Üldsuse õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega hõlmab kahtlemata ainult dokumente, mitte teavet laiemas tähenduses, ega kohusta institutsioone vastama isiku mis tahes teabenõudele (vt selle kohta eespool punktis 82 viidatud kohtuotsus WWF European Policy Programme *vs.* nõukogu, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika). Erinevalt sellest, mida väidab komisjon, taotles hageja siiski tegelikult dokumente, mis sisaldavad analüütilisi andmeid, mida ei ole taasesitatud otsuses 2005/163.

130 Teiseks tuleb kontrollida, kas komisjon hindas hageja taotluses osutatud dokumentide sisu konkreetselt ja igal üksikjuhul.

131 Euroopa Kohus on tunnustanud, et asjaomane institutsioon võib võtta selles osas aluseks teatud liiki dokumentidele kohaldatavad üldised eeldused, kuna ühesuguste dokumentide avalikustamise taotluste suhtes saab kohaldada sarnaseid üldist laadi kaalutlusi (vt eespool punktis 44 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

132 Ta on niisiis asunud seisukohale, et seoses riigiabi järelevalvemenetlusega võivad taolised üldised eeldused tuleneda määrusest nr 659/1999 ning kohtupraktikast, mis käsitleb õigust tutvuda komisjoni haldustoimiku dokumentidega (vt selle kohta eespool punktis 44 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau, punkt 55).

133 Euroopa Kohus on sellest järeldanud, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandi tõlgendamisel peab võtma arvesse asjaolu, et teistel huvitatud isikutel peale riigiabi järelevalvemenetlusse kaasatud liikmesriigi ei ole õigust tutvuda komisjoni haldustoimiku dokumentidega, ja on seega tunnustanud üldise eelduse olemasolu, mille kohaselt haldustoimiku dokumentide avaldamine kahjustab üldjuhul uurimise eesmärki (eespool punktis 44 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau, punkt 61).

134 Käesolevas asjas on taotletavateks dokumentideks otsuse 2005/163 konfidentsiaalne versioon ja muud dokumendid, mis võimaldasid saada mittekonfidentsiaalse versiooni põhjendustes 128 ja 140 taasesitamata jäetud arvandmed.

135 Kuigi nimetatud dokumendid leiduvad komisjoni riigiabi järelevalve haldustoimikus, leiab Üldkohus, et ei saa eeldada, et kui avalikustada avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulusid puudutavad arvandmed ja kõik dokumendid, mille põhjal need on saadud, siis kahjustab see Caremari ärihuve määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese lõigu kohaselt.

136 Lisaks kõigele läheks selline üldine eeldus vastuollu teatisega ametisaladuse kohta riigiabi otsustes, mille põhjenduses 17 on ette nähtud, et avalike teenuste korraldamist ja maksumust puudutavat teavet ei loeta üldjuhul muuks konfidentsiaalseks teabeks.

137 Seega tuleb käesolevas asjas kontrollida, kas ärihuve kaitsva erandi kohaldamisalasse kuuluvate dokumentide avalikustamine kahjustab kaitstavat huvi konkreetselt ja tegelikult.

138 Vaidlustatud otsusest ilmneb, et komisjon tõi esile, et väljajäetud andmed puudutavad kulude jaotust, mis võeti arvesse igale piirkondlikule laevaühingule avalike teenuste osutamise eest aastas makstava toetuse arvutamisel, ning leidis, et arvandmete avalikustamine võib kahjustada Caremari ärihuve, niisiis on ta asjassepuutuvad dokumendid konkreetselt ja tegelikult läbi vaadanud. Kui arvestada taotletavate dokumentide sisu, mis hõlmab ühte liiki arvandmeid – nimelt Caremari erinevaid kuluelemente vastavalt tema tulutekkekontole –, mida on arvestatud aastase toetuse arvutamisel, samuti arvutusmeetodeid, mille abil need on saadud, siis võis komisjon andmeid ühise nimetuse alla koondades neid konkreetselt ja tegelikult hinnata.

139 Mis puutub küsimusse, kas komisjoni keeldumine taotletavate dokumentide edastamisest on põhjendatud, siis analüütilised andmed, mida ei ole taasesitatud otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140, puudutavad aastase toetuse arvutamisel arvesse võetud erinevaid kuluelemente ja on võetud ühe konsultandi uuringust, mis annab hinnangu kriteeriumidele, millest lähtudes on esitatud Tirrenia kontserni äriühingute tegevusaruanded liinide ja hooaegade lõikes. Need Caremari 2000. aasta tegevusaruandest võetud erinevad kuluelemendid (otsuse 2005/163 põhjendus 128) ja erinevate kuluelementide ajaline muutumine, mis on arvesse võetud aastase toetuse arvutamisel ajavahemikul 1992–2000 (otsuse 2005/163 põhjendus 140) hõlmavad: i) vahendajaorganisatsiooni komisjonikulusid ja soetamiskulusid, ii) sadamamaksusid, sadama transiidikulusid ja muid laevaliiklusega seotud kulusid, iii) tegevuskulusid vastavalt laevapersonaliga seotud kuludele, iv) laevade hoolduskulusid, v) amortisatsioonikulusid, vi) netofinantskulusid, vii) halduspersonaliga seotud kulusid ja üldkulusid, viii) muid kulusid, mis on seotud maksudega, välja arvatud ettevõtte tulumaks.

140 Selles osas olgu meenutatud, et EÜ artikli 287 alusel ei tohi komisjon huvitatud isikutele avalikustada sisu poolest ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat informatsiooni, eelkõige selliseid andmeid, mis puudutavad toetuse saanud ettevõtja sisemist töökorraldust (eespool punktis 79 viidatud kohtuotsus British Airways jt *vs.* komisjon, punkt 63). Ärisaladus on määratletud kui teave, mille puhul mitte ainult

üldsusele avalikustamine, vaid ka lihtsalt edastamine teabe esitajast erinevale teisele õigussubjektile võib tema huve raskelt kahjustada (vt selle kohta Üldkohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-353/94: Postbank *vs.* komisjon, EKL 1996, lk II-921, punkt 87). On nõutav, et huvisid, mida võidakse informatsiooni avalikustamisega kahjustada, oleks objektiivselt tarvis kaitsta. Teabe konfidentsiaalsuse hindamisel tuleb seega kaaluda õigustatud huve, mis vastanduvad teabe avalikustamisele, ning üldist huvi, mis nõuab, et institutsioonide tegevus oleks nii avalik kui võimalik (Üldkohtu 30. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas T-198/03: Tribunal Bank Austria Creditanstalt *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-1429, punkt 71, ja 12. oktoobri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-474/04: Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-4225, punkt 65).

141 Käesolevas kohtuasjas arutusel olevad andmed, samuti dokumendid, millest need on võetud, st sellised tegevusaruanded nagu audiitorfirma poolt analüüsitu, kuuluvad asjaomase äriühingu ärisaladuste hulka. Kui komisjon saadaks sellised andmed, edastaks ta konkurentidele Caremari mitme aasta raamatupidamisaruannete andmed, mis tähendaks konkurentidele tema eri liinivedude omahinna edastamist ja võiks kahjustada selle äriühingu huve.

142 Seega on komisjon põhjendatult leidnud, et selliste andmete avalikustamine, mis puudutavad Caremari tegevusaruandest võetud kuluelemente, võib kahjustada Caremari ärihuve ja läheks vastuollu määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taandega.

143 Kahtlemata, nagu osutab hageja, ei peeta üldjuhul konfidentsiaalseks teabeks avaliku teenuse korraldamist ja kulusid puudutavaid andmeid, nagu tuleneb teatise ametisaladuse kohta riigiabi otsustes põhjendusest 17.

144 Sellegipoolest tuleb sedastada, et nimetatud teatise punktis 3.1 on täpsustatud, et avaliku teenuse korraldamist ja kulusid puudutavad andmed võivad olla ärisaladusega hõlmatud, juhul kui teave on seotud ettevõtjaga ja omab reaalset või potentsiaalset majanduslikku väärtust ja kui selle avalikustamine või kasutamine võib omada majanduslikku väärtust teiste ettevõtjate jaoks. Kuigi riigiabi otsusega antud avaliku toetuse arvutamisel arvesse võetud andmete avalikkus on läbipaistvuse põhimõtte järgimisega põhjendatud, nagu rõhutab hageja, tuleb märkida, et aluslepingutega loodud süsteemist, täpsemalt EL artiklist 1 ning EÜ artiklitest 254 ja 255, samuti neis käsitletavast avatuse põhimõttest ja institutsioonide tegevuse läbipaistvuse nõudest tuleneb, et avaldamist sõnaselgelt käskivate või keelavate sätete puudumisel on institutsioonide õigus teavitada avalikkust vastuvõetud aktidest reegliks. Sellest reeglist on ka erandeid, kus ühenduse õigus keelab eelkõige ametisaladuse hoidmist tagavate sätete abil selliste aktide või aktides sisalduva konkreetse teabe avalikustamise (vt selle kohta eespool punktis 140 viidatud kohtuotsus Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse *vs*. komisjon, punkt 61).

145 Mis puudutab eespool punktis 79 viidatud Altmarki kohtuotsust, millele tuginedes hageja leiab, et avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud kuluelemendid tuleb avalikustada, et oleks võimalik rakendada Euroopa Kohtu määratletud kriteeriume, mille alusel riiklikku toetust peetakse hüvitiseks teenuste eest, mida osutavad hüvitist saavad ettevõtjad avalike teenuste osutamise kohustuse täitmiseks, siis see ei ole käesoleval juhul asjassepuutuv. Euroopa Kohus leiab küll selles otsuses, et hüvitise arvutamise aluseks olevad näitajad peavad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud, kuid ei täpsusta, et avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud kuluelemendid tuleb avalikustada.

146 Kolmandaks tuleb kontrollida, kas esineb – nagu väidab hageja – ülekaalukas üldine huvi, millest lähtudes on dokumentide avalikustamine põhjendatud vaatamata sellele, et see riivab Caremari ärihuvide kaitset.

147 Olgu meenutatud, et määrus nr 1049/2001 näeb ette, et artikli 4 lõigetes 2 ja 3 sätestatud erandeid ei kohaldata, kui dokumendi avalikustamine on ülekaalukates üldistes huvides põhjendatud. Selles olukorras peab institutsioon kaaluma ühelt poolt konkreetset huvi, mida dokumendi avalikustamata jätmisega tuleb kaitsta, ning teiselt poolt eeskätt üldist huvi dokumendi kättesaadavaks tegemise vastu, pidades silmas eeliseid, mis tulenevad, nagu täpsustab määruse nr 1049/2001 põhjendus 2, suuremast läbipaistvusest, nimelt kodanike suuremast osalemisest otsustamisprotsessis ja haldusasutuste suuremast legitiimsusest, tulemuslikkusest ja vastutusest kodanike ees demokraatlikus süsteemis (vt selle kohta eespool punktis 123 viidatud kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu, punkt 45).

148 Pealegi ei saa ülekaaluka üldise huvina määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 tähenduses arvesse võtta erihuvi, millele võib osutada dokumendile juurdepääsu taotleja, keda see dokument isiklikult puudutab (vt selle kohta eespool punktis 101 viidatud kohtuotsus Franchet ja Byk *vs.* komisjon, punkt 137). Sellest tulenevalt ei ole erahuvi, millele hageja tugineb, nimelt tema huvide kaitse kaebemenetluse alustamist silmas pidades, ülekaalukas üldine huvi ülalnimetatud sätte tähenduses.

149 Seoses hageja argumendiga, mille kohaselt tuleb küsitud andmed avalikustada, kuna need puudutavad toetusi, mis on Caremarile antud rohkem kui viis aastat tagasi, olgu meenutatud, et kodukorra artikli 44 lõike 1 punktist c koostoimes artikli 48 lõikega 2 nähtub, et menetluse aluseks olevas hagiavalduses tuleb esitada hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest ning et menetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus. Samas tuleb tunnistada vastuvõetavaks väide, millega täiendatakse otseselt või kaudselt varem samas astmes esitatud hagiavalduse väidet ja millel on varem esitatud väitega otsene seos. Seevastu väide, mis ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus, tuleb tunnistada vastuvõetamatuks. Käesoleval juhul ei takistanud miski hagejal esitamast kõnesolevat väidet hagiavalduses (vt

selle kohta Euroopa Kohtu kolmanda koja esimehe 13. novembri 2001. aasta määrus kohtuasjas C-430/00 P: Dürbeck *vs*. komisjon, EKL 2001, lk I-8547, punktid 17–19, ja Üldkohtu 9. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-75/06: Bayer CropScience jt *vs*. komisjon, EKL 2008, lk II-2081, punkt 136).

150 Käesolevas kohtuasjas on hageja repliigi staadiumis kinnitades, et andmed on liiga vanad selleks, et neid võiks pidada tundlikeks andmeteks, esitanud liiga hilja uue argumendi väitmaks, et andmed tuleb talle avalikustada. Ei saa asuda seisukohale, et see väide piirdub varem esitatud väite täiendamisega, ja seega on väide vastuvõetamatu.

151 Seetõttu tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

152 Arvestades kõiki eelmainitud kaalutlusi, tuleb esimene väide tagasi lükata.

c) Teine väide, et on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet

Poolte argumendid

153 Hageja leiab, et teda on diskrimineeritud, kuna komisjon on varasemas riigiabi otsuses avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulud ja vastava abisumma avalikuks teinud (komisjoni 19. juuli 2000. aasta otsus 2001/156/EÜ Hispaania poolt

meretranspordivaldkonnale antud riigiabi (uus avalike mereühenduse teenuste osutamise leping) kohta (EÜT L 57, lk 32), edaspidi „Trasmediterranea otsus")). Ta juhib tähelepanu sellele, et see otsus teeb avalikuks avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud andmed liinide kaupa, seega saavad konkurendid otsuse põhjendatust kontrollida.

154 Komisjon vaidleb vastu, leides, et hageja osutatud diskrimineerimine ei põhine faktilistel asjaoludel, kuna Trasmediterranea otsusest kustutati ettevõtja kogukasum ja omahinna mitmesuguste elementidega seotud asjaolusid ei avaldatud.

155 Igal juhul sõltub andmete otsuses avaldamine liikmesriikide ja/või asjassepuutuvate isikute taotlustest käsitada teavet konfidentsiaalsena. Komisjoni sõnul ei tähenda lihtsalt teistsugune halduspraktika tingimata seda, et otsus teatud andmed avaldada või avaldamata jätta on ebaseaduslik. Ta lisab oma vasturepliigis, et kahe otsuse õiguslikud raamistikud on erinevad. Trasmediterranea otsuses oli vaja analüüsida erinevate liinide kulusid, kuna Hispaania Kuningriik sidus abi andmise iga mereliiniga, kuid Itaalia Vabariik võttis käesoleval juhul aluseks iga operaatori üldkulud.

156 Caremar toob esile, et Trasmediterranea otsuses läheneti konfidentsiaalsuse küsimusele analoogilisel viisil. Ta juhib tähelepanu sellele, et Trasmediterranea otsusest kustutati iga kuluelemendiga seotud andmed ja ettevõtte juhtimise üldised tulemused. Avalikuks tehti ainult üldhinnang kuludele ja tuludele, mis avaliku teenuse osutamise lepingu täitmise eest vastutav ettevõtja kõrg- ja madalhooajal oli registreerinud.

Üldkohtu hinnang

157 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt keelab võrdse kohtlemise põhimõte, mis on õiguse aluspõhimõte, sarnaste olukordade erineva käsitlemise ja erinevate olukordade ühetaolise käsitlemise, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (Üldkohtu 2. oktoobri 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-222/99, T-327/99 ja T-329/99: Martinez jt *vs*. parlament, EKL 2001, lk II-2823, punkt 150, ja 14. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-390/08: Bank Melli Iran *vs*. nõukogu, EKL 2009, lk II-3967, punkt 56).

158 Hageja leiab, et teda on antud juhul diskrimineeritud, kuna Trasmediterranea otsuses tegi komisjon avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud andmed avalikuks iga mereliini kohta.

159 Isegi kui eeldada, nagu hageja sisuliselt väidab, et ta oli sarnases olukorras nagu iga teine isik, kes soovib tutvuda avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulusid puudutavate andmetega Trasmediterranea otsuses, tuleb nentida, et kuigi komisjon esitas tolle otsuse raames avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulusid puudutavad andmed teisiti, eristades otsusega 2005/163 võrreldes konkreetselt avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude elementidena muutuvaid kulusid ja püsikulusid, on Trasmediterranea otsuses ja otsuses 2005/163 avaldatud ainult avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude kogusumma, mitte iga kululiigi üksikasjad, mida aastase toetuse arvutamisel on arvestatud.

160 Eeltoodut arvestades ei saa seega järeldada, et hagejat on diskrimineeritud.

161 Seega tuleb teine väide, mille kohaselt on rikutud diskrimineerimiskeeldu, tagasi lükata.

d) Kolmas väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet

Poolte argumendid

162 Hageja juhib tähelepanu sellele, et esimeses vaidlustatud otsuses rõhutab komisjon nõuet kaitsta üldandmeid, käsitlemata seda, et taotlus saada andmed Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude kohta on väga täpne. Hageja leiab, et tema taotlust üldistades on komisjon rikkunud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 6, mis näeb ette, et kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad. Esimesest vaidlustatud otsusest ei nähtu nimelt, mil määral võib Napoli-Beverello ja Capri vahelist liini puudutavate andmete osaline avalikustamine kahjustada Caremari ärihuve.

163 Hageja väidab, et kuna komisjon viitas üldandmetele, mis olid avaldatud otsuses 2005/163, siis ei ole ta määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 6 kohaselt selgitanud osalise juurdepääsu keelamise konkreetseid põhjusi.

164 Komisjon vastab, et taotletavateks andmeteks on otsuse 2005/163 põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites sisalduvad andmed, mis ei hõlma ainuüksi Napoli-Beverello ja Capri vahelist liini puudutavaid analüütilisi kulusid.

165 Caremar väidab sarnaselt komisjoniga, et käesolev väide on põhjendamatu, leides, et antud juhul ei saanud tutvuda andmetega osaliselt kooskõlas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 6.

Üldkohtu hinnang

166 Olgu sedastatud, et sellele väitele toetudes heidab hageja ette, et komisjon jättis lahendamata ühe osa tema taotlusest, nimelt taotluse saada andmed Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude kohta. Väitest ei ilmne konkreetseid kaebusi seoses proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisega komisjoni poolt.

167 Kuna hageja kaebused on seotud esimese vaidlustatud otsuse ebapiisavate põhjendustega, tuleb viidata põhjendamiskohustuse rikkumise väite käsitlusele eespool punktides 81–93.

168 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb neljanda väitega osaliselt nõustuda, esimene vaidlustatud otsus osaliselt tühistada, nagu on täpsustatud eespool punktis 93, ning jätta hagi kohtuasjas T-109/05 ülejäänud osas rahuldamata.

B – *Hagi kohtuasjas T-444/05*

169 Kohtuasjas T-444/05 esitab hageja oma hagiavalduses kuus väidet: esiteks on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõiget 1, teiseks on rikutud põhjendamiskohustust, kolmandaks on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikeid 4 ja 5, neljandaks on kuritarvitatud menetlust ja on kuritarvitatud võimu ning viiendaks on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet ja kaitseõigusi. Teise võimalusena osutab hageja kuuenda väite raames, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 5 on õigusvastane.

170 Kõigepealt tuleb läbi vaadata kolmas väide, mille kohaselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikeid 4 ja 5.

1. *Poolte argumendid*

171 Hageja väidab, et komisjon on kolmel korral rikkunud õigusnorme, kui ta konsulteeris Itaalia ametiasutustega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigete 4 ja 5 kohaselt ja tugines Itaalia ametiasutuste vastuseisule, et põhjendada taotletavatele andmetele juurdepääsu keelamist.

172 Esmalt leiab hageja, et Itaalia ametiasutustega konsulteerides eiras komisjon avalike teenuste osutamisega seotud lisakuluelementide avaldamise nõudeid, mis ei võimaldanud riigiabi kindlaks teha, liigitada ega selle kokkusobivust hinnata. Avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude osas, mis hüvitatakse riigiabiga, peavad andmed olema avalikud, lähtudes riigiabi eeskirjadega kehtestatud läbipaistvuse nõudest, teatisest ametisaladuse kohta riigiabi otsustes ja eespool punktis 79 viidatud Altmarki kohtuotsusest.

173 Teiseks, rõhutades, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigete 4 ja 5 sätted lubavad konsulteerida ainult asjaomase dokumendi koostajast kolmanda isikuga, väidab hageja, et käesolevas asjas oleks komisjon pidanud konsulteerima Caremari, mitte Itaalia ametiasutustega, kuna taotletud dokumendid on pärit esimesena nimetatult. Seega on valitud vale õiguslik alus.

174 Ühtlasi väidab hageja, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 eri keeleversioonide võrdlus, sama määruse artiklis 9 sätestatud korra analüüs ja Üldkohtu 17. märtsi 2005. aasta otsuse kohtuasjas T-187/03: Scippacercola *vs.* komisjon (EKL 2005, lk II-1029) seisukohad viivad järeldusele, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 5 ette nähtud erandit tuleb tõlgendada nii, et see osutab dokumentidele, mille koostaja on liikmesriik.

175 Tema sõnul oleks juhul, kui määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 5 tuleks tõlgendada nii, et liikmesriigil on vetoõigus sellest riigist pärit dokumendi avalikustamise küsimuses, isikutelt automaatselt võetud õigus tutvuda sellest riigist pärit dokumentidega.

176 Kolmandaks väidab hageja, et konsulteerimine Itaalia ametiasutustega ei oma asjas tähtsust, kuna Itaalia ametiasutuste ja Caremariga on nõuetekohaselt konsulteeritud määruse nr 659/1999 artiklis 25 nimetatud korra raames.

177 Komisjon väidab kõigepealt, et hageja kaebused on vastuvõetamatud ja põhjendamatud. Itaalia ametiasutuste taotlus dokumenti mitte avalikustada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 alusel on siduv ja selle saab vaidlustada ainult Itaalia kohtus, isegi kui see on hilisema õigusakti aluseks.

178 Hageja esitatud kolme kaebust käsitledes väidab komisjon esiteks, et argumendid, mis lähtuvad väidetavatest läbipaistvuse nõuetest riigiabi asjades ja teatisest ametisaladuse kohta riigiabi otsustes, ei ole asjassepuutuvad, kuna teine vaidlustatud otsus on vastu võetud määruse nr 1049/2001 alusel.

179 Alustuseks tuletab komisjon oma varasemate otsustega seonduvalt meelde, et teatavate andmete avaldamine otsuses võib sõltuda asjaolust, et liikmesriik ja/või asjassepuutuvad isikud, kes on palunud käsitada teavet konfidentsiaalsena või vastupidi, on andnud nõusoleku teatud andmete avaldamiseks.

180 Komisjon leiab ühtlasi, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 4, mis käsitleb konsulteerimist kolmandate isikutega üldiselt, ei ole käesolevas asjas kohaldatav, kuna liikmesriikide saadetud dokumendid kuuluvad sama määruse artikli 4 lõike 5 kohaldamisalasse, mis on *lex specialis*.

181 Teiseks on komisjon seisukohal, et nimetatud määruse artikli 4 lõige 5 viitab mitte ainult neile dokumentidele, mille liikmesriigid on koostanud, vaid ka kõigile neist riikidest pärit dokumentidele.

182 Ta väidab veel, et nii määruse nr 1049/2001 põhjendusest 15 kui ka Üldkohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et liikmesriikide õigusena tunnustatud võimalus panna dokumentide avalikustamisele veto kooskõlas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 5 on põhjendatud sellega, et määruse eesmärk ega tagajärg ei ole muuta liikmesriikide õigusakte dokumentidele juurdepääsu valdkonnas.

183 Vastates kirjalikule küsimusele, mis on pooltele teatavaks tehtud 10. oktoobril 2008 ja millega neil paluti esitada oma märkused küsimuses, millised tagajärjed võivad tuleneda eespool punktis 33 viidatud kohtuotsusest Rootsi *vs.* komisjon, lisas komisjon oma vastusele Itaalia ametiasutuste 8. juuli 2005. aasta kirja, millest nähtub, et nad on keeldunud hagejale taotletavate dokumentide väljastamisest põhjusel, et nende avalikustamine kahjustaks Caremari ärihuvide kaitset määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande tähenduses. Komisjoni hinnangul on Itaalia ametiasutused seega nõuetekohaselt põhistanud oma vastuseisu, võttes aluseks ühe nr 1049/2001

artikli 4 lõigetes 1–3 ette nähtud eranditest. Ta lisas, et võimalik põhjenduste esitamata jätmine ei avalda käesolevas asjas niikuinii mingit mõju akti seaduslikkusele, kuna Itaalia ametiasutuste põhistatud keeldumine on talle siduv ja kohustab teda juurdepääsutaotluse rahuldamata jätma ning et see ei saa mingil juhul tekitada muud tagajärge peale uue otsuse vastuvõtmise, mis on sisult identne teise vaidlustatud otsusega (vt selle kohta Üldkohtu 3. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-16/02: Audi *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet (TDI), EKL 2003, lk II-5167, punkt 97, ja 13. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-217/03 ja T-245/03: FNCBV *vs*. komisjon, EKL 2006, lk II-4987, punkt 263).

184 Kolmandaks vaidleb komisjon vastu kaebusele, mille kohaselt Itaalia ametiasutustega konsulteerimine oleks mõttetu, kuna nendega on juba konsulteeritud määruse nr 659/1999 artikli 25 alusel, selgitades, et just seetõttu, et Itaalia Vabariik oli juba esitanud vastuväited otsuse 2005/163 mittekonfidentsiaalse versiooni põhjendustes 128 ja 140 leiduvates tabelites sisalduvate analüütiliste andmete avalikustamisele, oli tal kohustus liikmesriigiga konsulteerida enne otsuse tegemist analoogiliste andmetega tutvumise taotluse kohta määruse nr 1049/2001 alusel.

185 Itaalia Vabariik, nõukogu ja Caremar toetavad kõiki komisjoni argumente. Itaalia Vabariik ja Caremar tuletavad eelkõige meelde, et 30. novembri 2004. aasta otsuses kohtuasjas T-168/02: IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds *vs*. komisjon (EKL 2004, lk II-4135) selgitas Üldkohus määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 ulatust, täpsustades, et see säte annab liikmesriigile õiguse nõuda, et institutsioon ei avalikustaks temalt pärinevaid dokumente ilma tema eelneva nõusolekuta. Seega on liikmesriigi poolt selle sätte alusel esitatud taotlus vastupidi hageja väidetule institutsiooni jaoks käsk jätta küsitud dokument avalikustamata.

2. *Üldkohtu hinnang*

186 Kõigepealt tuleb läbi vaadata hageja teine väide, mille kohaselt viitab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 5 ette nähtud erand dokumentidele, mille koostaja on liikmesriik.

187 Selles osas tuleb täpsustada, et seadusandja on nimelt määrusega nr 1049/2001 kaotanud varem kehtinud põhimõtte esitada taotlus dokumendi koostajale. Nagu nähtub nõukogu 20. detsembri 1993. aasta otsusest 93/731/EÜ üldsuse juurdepääsu kohta nõukogu dokumentidele (EÜT L 340, lk 43), komisjoni 8. veebruari 1994. aasta otsusest 94/90/ESTÜ, EÜ, Euratom üldsuse juurdepääsu kohta komisjoni dokumentidele (EÜT L 46, lk 58) ja Euroopa Parlamendi 10. juuli 1997. aasta otsusest 97/632/EÜ, ESTÜ, Euratom üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi dokumentidele (EÜT L 263, lk 27), tähendab selline põhimõte, et kui institutsiooni valduses oleva dokumendi koostaja on füüsiline või juriidiline isik, liikmesriik, mõni teine institutsioon või muu siseriiklik või rahvusvaheline organisatsioon, tuleb dokumendiga tutvumise taotlus saata otse dokumendi koostajale (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 56).

188 Euroopa Kohus on täpsustanud, et kaugel sellest, et viidata ainult neile dokumentidele, mille koostajad või väljatöötajad on liikmesriigid, puudutab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 5 potentsiaalselt iga dokumenti, mis on „pärit" liikmesriigist, st sõltumata nende koostajast kõiki dokumente, mille liikmesriik edastab institutsioonile. Antud juhul on ainus asjassepuutuv kriteerium dokumendi päritolu ja see, et asjaomane liikmesriik on üle andnud enda valduses oleva dokumendi (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 61).

189 Hageja märgib selle väite raames ühtlasi, et komisjoni tõlgendus, mille kohaselt liikmesriigil on õigus panna veto temalt pärineva ja institutsioonidele edastatud dokumendi avalikustamisele, jätab kõik isikud ilma õigusest tutvuda sellest riigist pärit dokumentidega.

190 Olgu meenutatud, et teise vaidlustatud otsusega keeldus komisjon edastamast hagejale dokumente, mis käsitlevad lisakulusid, mida laevaühing Caremar aastas kandis, et täita avalike teenuste osutamise kohustusi, mis talle olid pandud Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil, põhjendusel, et Itaalia ametiasutused esitasid nende andmete avalikustamisele sõnaselgelt vastuväited määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 alusel.

191 Selles osas on Euroopa Kohus asunud seisukohale, et kui tõlgendada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 5 nii, et see annab liikmesriigile üldise ja tingimusteta vetoõiguse, millega saab puht meelevaldselt ja vajaduseta põhistada oma otsust vastustada iga institutsiooni valduses oleva dokumendi avalikustamist ainuüksi põhjusel, et dokument pärineb sellelt liikmesriigilt, läheb see vastuollu määrusega nr 1049/2001 taotletavate eesmärkidega (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 58).

192 Erinevad asjaolud räägivad seevastu artikli 4 lõike 5 sellise tõlgenduse kasuks, mille kohaselt selle sättega asjaomasele liikmesriigile antud õiguse teostamine on piiratud sama artikli lõigetes 1–3 loetletud erandlike alustega, kusjuures selles osas tunnustatakse lihtsalt liikmesriigi õigust osaleda ühenduse otsuse tegemisel. Sellest vaatenurgast lähtudes ilmneb, et liikmesriigi eelnev nõusolek, mida on mainitud lõikes 5, ei ole mitte meelevaldne vetoõigus, vaid hoopis arvamuse vorm nõustumaks, et puuduvad lõigetest 1–3 tulenevad erandlikud põhjused (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 76).

193 Seoses määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 niisuguse tõlgenduse menetlusliku toimega tuleb märkida, et kui ühenduse õiguse nõuete rakendamine on institutsiooni ja lõikes 5 pakutud võimalust kasutanud liikmesriigi ühine ülesanne ja kui rakendamine sõltub seega dialoogist, mis peab nende vahel aset leidma, siis on nad kohustatud vastavalt EÜ artiklis 10 sätestatud lojaalse koostöö kohustusele tegutsema ja tegema koostööd nii, et need sätteid saaksid tõhusa rakenduse (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 85).

194 Sellest tuleneb eelkõige, et liikmesriigist pärit dokumenti käsitleva juurdepääsutaotluse saanud institutsioon ja see liikmesriik on kohustatud niipea, kui institutsioon on liikmesriiki taotlusest teavitanud, alustama viivitamata lojaalset dialoogi määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 sätestatud erandite võimaliku kohaldamise üle, pöörates tähelepanu eelkõige sellele, et institutsioonil oleks võimalik võtta seisukoht tähtajaks, mille jooksul ta on vastavalt määruse artiklitele 7 ja 8 kohustatud juurdepääsutaotluse lahendama (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 86).

195 Kui asjaomane liikmesriik on selle dialoogi lõppedes vastu asjaomase dokumendi avalikustamisele, on ta kohustatud põhistama oma vastuseisu nendest eranditest lähtudes. Institutsioon ei saa arvestada liikmesriigi ilmutatud vastuseisu temalt pärineva dokumendi avalikustamisele, kui vastulause on täiesti põhistamata või kui esitatud põhjendusi ei ole täpsustatud viitega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 loetletud eranditele. Kui vaatamata institutsiooni saadetud sõnaselgele ettepanekule ei ole asjaomane liikmesriik talle selliseid põhjendusi edastanud, on institutsioon kohustatud võimaldama juurdepääsu taotletavale dokumendile, kui ta ise leiab, et ükski nimetatud eranditest ei ole kohaldatav (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punktid 87 ja 88).

196 Lõpuks, nagu tuleneb eelkõige määruse artiklitest 7 ja 8, on institutsioon ka ise kohustatud taotlejale põhjendama otsust keelduda juurdepääsutaotlust rahuldamast. See kohustus tähendab seda, et institutsioon peab oma otsuses ära näitama mitte ainult asjaomase liikmesriigi esitatud vastulause taotletava dokumendi avalikustamisele, vaid ka põhjused, millele liikmesriik tugineb jõudmaks järeldusele, et tuleb kohaldada mõnda juurdepääsu keelavat erandit, mis on sätestatud sama määruse artikli 4 lõigetes 1–3. Need andmed võimaldavad taotlejal tegelikult aru saada, kust keeldumine alguse sai ja millised on selle põhjused, ning pädev kohus saab vajaduse korral teostada oma kontrolli (eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs*. komisjon, punkt 89).

197 Käesolevas kohtuasjas nähtub teisest vaidlustatud otsusest, et komisjon piirdus taotletud dokumentidele juurdepääsu keelamisega põhjendusel, et Itaalia ametiasutused esitasid sellele sõnaselgelt vastuväited, jättes edaspidi täpsustamata, millisele määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 loetletud erandile Itaalia ametiasutused tuginesid.

198 Komisjon esitas Itaalia ametiasutuste 8. juuli 2005. aasta kuupäevaga e-kirja vastuseks Üldkohtu kirjalikule küsimusele, mis käsitles eespool punktis 33 viidatud kohtuotsuse Rootsi *vs*. komisjon võimalikke tagajärgi ja millele ta vastas 30. oktoobril 2008. Itaalia ametiasutuste kirjast ilmneb, et nad keeldusid hageja taotletavatele andmetele juurdepääsu võimaldamisest põhjendusel, et andmete avalikustamine kahjustaks Caremari ärihuvide kaitset määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande tähenduses.

199 Käesolevas kohtuasjas ei ole Üldkohtu ülesanne hinnata teise vaidlustatud otsuse seaduslikkust täiendavate põhjenduste alusel, mille komisjon esitas 30. oktoobril 2008 pärast eespool punktis 33 viidatud kohtuotsuse Rootsi *vs*. komisjon kuulutamist ja pärast kirjaliku menetluse lõpetamist. Otsuse põhjendused peavad nimelt sisalduma otsuses endas ning komisjoni hilisemaid selgitusi ei võeta arvesse, välja arvatud erandlikel asjaoludel. Siit järeldub, et otsus ise peab olema piisav ja selle põhjendustena ei või käsitada selliseid kirjalikke või suulisi selgitusi, mis on antud hiljem, kui

asjaomase otsuse peale on juba esitatud hagi liidu kohtusse (vt selle kohta Üldkohtu 15. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-349/03: Corsica Ferries France *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2197, punkt 287).

200 Veel vähem saab lubada, et põhjenduste võimalik puudumine ei avaldaks käesoleval juhul vähimatki mõju akti seaduslikkusele, kuna Itaalia ametiasutuste põhistatud keeldumine oli komisjonile siduv ja kuna see ei saaks mingil juhul tekitada muud tagajärge peale uue otsuse vastuvõtmise, mis sisult sarnaneb teise vaidlustatud otsusega.

201 Komisjoni osundatud kohtupraktika (eespool punktis 183 viidatud TDI kohtuotsus, punkt 97, ja eespool punktis 183 viidatud kohtuotsus FNCBV *vs.* komisjon, punkt 263) ei ole nimelt käesoleval juhul asjassepuutuv, kuna põhjenduste puudumine teises vaidlustatud otsuses ei luba Üldkohtul kontrollida, kas komisjoni keeldumine avalikustada Itaalia ametiasutustelt pärinevad dokumendid on põhjendatud mõnel Itaalia ametiasutuste osutatud põhjusel, et teha järeldus mõne dokumentidega tutvumise õigusest määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetega 1–3 tehtud erandi kohaldamise kohta (vt selle kohta eespool punktis 33 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon, punkt 89). Asjaolu, et komisjon kavatseb vastu võtta teise vaidlustatud otsusega sisult sarnase otsuse, kuna Itaalia ametiasutuste keeldumine on talle kohtuotsuse Rootsi *vs.* komisjon kohaselt siduv, ei saa mingil juhul võtta Üldkohtult õigust kontrollida käesolevas menetluses vaidlustatud otsuse seaduslikkust.

202 Seega tuleb teine vaidlustatud otsus tühistada selles osas, milles komisjon on jätnud otsuses esitamata põhjused, millele tuginesid Itaalia ametiasutused, et teha järeldus mõne dokumentidega tutvumise õigusest määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetega 1–3 tehtud erandi kohaldamise kohta, ilma et oleks vaja teha otsust muude kolmanda väite raames esitatud kaebuste ja viie ülejäänud väite kohta, mille hageja oma hagiavalduse põhjendamiseks on esitanud.

Kohtukulud

A – *Kohtuasi T-109/05*

203 Kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Sama sätte lõike 3 esimese lõigu kohaselt võib Üldkohus juhul, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, otsustada kulude jaotuse.

204 Kuna käesolevas menetluses on hagi kohtuasjas T-109/05 osaliselt rahuldatud, tuleb asjaolusid hinnata õiglaselt ja otsustada, et komisjon kannab ühe kolmandiku oma kohtukuludest ja ühe kolmandiku hageja nõutud kohtukuludest ning hageja kannab kaks kolmandikku oma kohtukuludest ja kaks kolmandikku komisjoni nõutud kohtukuludest.

205 Kodukorra artikli 87 lõike 4 kolmanda lõigu alusel võib Üldkohus määrata, et menetlusse astuja kannab oma kohtukulud ise. Caremar, kes astus menetlusse komisjoni nõuete toetuseks, kannab ise oma kohtukulud.

B – *Kohtuasi T-444/05*

206 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

207 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ise oma kohtukulud. Itaalia Vabariik kannab seega ise oma kohtukulud. Nõukogu ja Caremar kannavad ise oma kohtukulud vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 4.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. Tühistada komisjoni 3. veebruari 2005. aasta otsus D(2005) 997 selles osas, milles see puudutab keeldumist juurdepääsu võimaldamisest üksikasjalikele andmetele Caremar SpA lisakulude kohta aastas, mida ta kandis reisijateveo teenuste tagamiseks Napoli-Beverello ja Capri vahelisel liinil nii praamide kui ka kiirlaevadega.

2. Jätta hagi kohtuasjas T-109/05 ülejäänud osas rahuldamata.

3. Jätta kohtuasjas T-109/05 üks kolmandik Euroopa Komisjoni kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja üks kolmandik Navigazione Libera del Golfo Srl (NLG) nõutud kohtukuludest, jätta nimetatud äriühingu kanda kaks kolmandikku tema enda kohtukuludest ja mõista temalt välja kaks kolmandikku komisjoni nõutud kohtukuludest.

4. Jätta kohtuasjas T-109/05 Caremari kohtukulud tema enda kanda.

5. Tühistada komisjoni 12. oktoobri 2005. aasta otsus D(2005) 9766.

6. Mõista kohtuasjas T-444/05 kohtukulud välja komisjonilt.

7. Jätta Itaalia Vabariigi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Caremari kohtukulud nende endi kanda.

Czúcz Labucka O'Higgins

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 24. mail 2011 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Õiguslik raamistik ..... II - 2489

Vaidluste taust ja menetlus ..... II - 2495

Poolte nõuded ..... II - 2502

Õiguslik käsitlus ..... II - 2505

A – Hagi kohtuasjas T-109/05 ..... II - 2505

1. Hagi ese ..... II - 2505

a) Poolte argumendid ..... II - 2506

b) Üldkohtu hinnang ..... II - 2506

2. Vastuvõetavus ..... II - 2508

a) Poolte argumendid ..... II - 2508

b) Üldkohtu hinnang ..... II - 2509

3. Sisulised küsimused ..... II - 2510

a) Neljas väide, et on rikutud põhjendamiskohustust ..... II - 2511

Poolte argumendid ..... II - 2511

Üldkohtu hinnang ..... II - 2512

b) Esimene väide, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ette nähtud erandi kohaldamisel on rikutud õigusnorme ... II - 2517

Esimene osa, mille kohaselt on õigusliku aluse valikul rikutud õigusnorme ..... II - 2518

– Poolte argumendid ..... II - 2518

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2519

Teine osa, mille kohaselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimest taanet ..... II - 2520

– Poolte argumendid ..... II - 2520

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2524

c) Teine väide, et on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet ..... II - 2532

Poolte argumendid ..... II - 2532

Üldkohtu hinnang ..... II - 2534

d) Kolmas väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet ..... II - 2535

Poolte argumendid ..... II - 2535

Üldkohtu hinnang ..... II - 2536

B – Hagi kohtuasjas T-444/05 ..... II - 2536

1. Poolte argumendid ..... II - 2537

2. Üldkohtu hinnang ..... II - 2541

Kohtukulud ..... II - 2546

A – Kohtuasi T-109/05 ..... II - 2546

B – Kohtuasi T-444/05 ..... II - 2546